

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 149/19
Luxembourg, 3. december 2019

Sodba v zadevi C-482/17
Češka republika/Parlament in Svet

Sodišče je zavrnilo tožbo Češke republike zoper direktivo, ki zaostruje nadzor nad nabavo in posedovanjem strelnega orožja

Ta direktiva je lahko upravičeno temeljila na določbah Pogodbe DEU, ki se nanašajo na pravilno delovanje notranjega trga

Sodišče je v sodbi Češka republika/Parlament in Svet (C-482/17), izdani 3. decembra 2019, zavrnilo tožbo za razglasitev ničnosti – v celoti ali delno – Direktive 2017/853¹ (v nadaljevanju: izpodbijana direktiva), s katero sta Evropski parlament in Svet spremenila Direktivo Sveta 91/477/EGS o nadzoru nabave in posedovanja orožja² (v nadaljevanju: direktiva o strelnem orožju). Sodišče je presodilo, da ukrepi, ki sta jih v izpodbijani direktivi sprejela Evropski parlament in Svet, ne pomenijo kršitev načel prenosa pristojnosti, sorazmernosti, pravne varnosti, varstva legitimnih pričakovanj in prepovedi diskriminacije, na katera se je Češka republika sklicevala v utemeljitev tožbe.

Z direktivo o strelnem orožju je bil za odpravo nadzora na notranjih mejah znotraj schengenskega območja vzpostavljen harmoniziran minimalni okvir v zvezi s posedovanjem in nabavo strelnega orožja ter njegovim prenosom med državami članicami. Za to ta direktiva vsebuje določbe o pogojih, pod katerimi se strelno orožje različnih razredov lahko nabavi in poseduje, pri čemer iz razlogov javne varnosti določa, da je treba nabavo nekaterih vrst strelnega orožja prepovedati.

Evropski parlament in Svet sta po nekaterih terorističnih napadih leta 2017 sprejela izpodbijano direktivo, da bi uvedla strožja pravila za najnevarnejše, onesposobljeno in polavtomatsko strelno orožje. Namen te direktive je hkrati tudi olajšati prosti pretok nekaterega orožja, zlasti z uvedbo pravil o označevanju.

V zvezi z avtomatskim strelnim orožjem, predelanim v polavtomatsko strelno orožje, ki je načeloma prepovedano, izpodbijana direktiva vsebuje odstopanje, pri čemer pogoje za njegovo uporabo izpolnjuje samo Švica, ki je del schengenskega območja in za katero se uporablja direktiva o strelnem orožju. Gre, natančneje, za pogoj v zvezi z obstojem vojaškega sistema, ki temelji na splošni vojaški obveznosti in ki je v zadnjih petdesetih letih vseboval sistem prenosa vojaškega strelnega orožja na osebe, ki zapustijo vojsko.

Češka republika je pri Sodišču vložila tožbo za razglasitev ničnosti izpodbijane direktive v celoti ali delno. V tem postopku sta Češko republiko podprli Madžarska in Poljska, medtem ko sta Evropski parlament in Svet podprli Francija in Evropska komisija.

Glede zatrjevane kršitve načela prenosa pristojnosti je Sodišče najprej opozorilo, da tudi če so bile z aktom, ki temelji na členu 114 PDEU, kot Direktiva 91/477, že odstranjene vse ovire pri trgovanju na področju, ki ga harmonizira, to zakonodajalcu Unije ne onemogoča, da bi ta akt na podlagi te določbe prilagodil vsaki spremembi okoliščin glede na njegovo nalogo, da skrbi za varstvo splošnih interesov, priznanih v okviru Pogodb. Med temi splošnimi interesi sta boj proti mednarodnemu terorizmu in hudemu kriminalu ter ohranjanje javne varnosti.

¹ Direktiva (EU) 2017/853 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o spremembi Direktive Sveta 91/477/EGS o nadzoru nabave in posedovanja orožja (UL 2017, L 137, str. 22).

² Direktiva Sveta z dne 18. junija 1991 o nadzoru nabave in posedovanja orožja (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 11, str. 3).

Dalje, Sodišče je v zvezi z ureditvijo, ki spreminja obstoječo zakonodajo, pojasnilo, da je treba pri opredelitvi pravne podlage te ureditve upoštevati tudi obstoječo zakonodajo, ki jo ta ureditev spreminja, predvsem njen cilj in vsebino. Ločena presoja akta, ki uvaja spremembo, bi lahko namreč pripeljala do paradoksalnega izida, in sicer, da tega akta ne bi bilo mogoče sprejeti na podlagi člena 114 PDEU, zakonodajalec Unije pa bi lahko prišel do istega normativnega izida tako, da bi prvotni akt razveljavil in ga na podlagi te določbe v celoti preoblikoval v nov akt. Zato je Sodišče ugotovilo, da je treba pravno podlago, na kateri bi morala biti sprejeta izpodbijana direktiva, opredeliti zlasti ob upoštevanju okvira, ki ga tvori Direktiva 91/477, in ureditve, ki izhaja iz sprememb, ki so bile vanjo vnesene z izpodbijano direktivo.

Nazadnje je Sodišče po primerjanju cilja in vsebine Direktive 91/477 s cilji in vsebino izpodbijane direktive ugotovilo, da je namen obeh direktiv zagotoviti približevanje predpisov držav članic na področju prostega pretoka strelnega orožja za civilno uporabo, obenem pa to svoboščino omejiti z varnostnimi zagotovili, prilagojenimi značilnostim zadevnega blaga, in da izpodbijana direktiva v zvezi s tem zgolj ureja ravnovesje med tema ciljema, ki je bilo vzpostavljeno z Direktivo 91/477, za njegovo prilagoditev spremembam okoliščin.

V zvezi s tem je Sodišče opozorilo, da je harmonizacija vidikov glede varnosti blaga eden od bistvenih elementov za zagotovitev pravilnega delovanja notranjega trga, saj bi lahko heterogeni predpisi na tem področju povzročili ovire pri trgovanju. Ker pa je posebnost strelnega orožja njegova nevarnost, in sicer ne le za uporabnike, temveč tudi za širšo javnost, je Sodišče poudarilo, da je upoštevanje javne varnosti v okviru zakonodaje o nabavi in posedovanju tega blaga očitno nepogrešljivo.

V teh okoliščinah je Sodišče presodilo, da zakonodajalec Unije s sprejetjem izpodbijane direktive na podlagi člena 114 PDEU ni prekoračil diskrecijske pravice, ki jo ima na podlagi te določbe.

V zvezi z zatrjevano kršitvijo načela sorazmernosti je Sodišče preučilo, ali medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje³ Komisiji formalno nalaga pripravo ocene učinka ukrepov, določenih z izpodbijano direktivo, da se omogoči preučitev sorazmernosti teh ukrepov. V zvezi s tem je Sodišče navedlo, da je priprava ocen učinka faza zakonodajnega postopka, ki mora praviloma nastopiti, kadar ima zakonodajni predlog lahko velik gospodarski, okoljski ali socialni vpliv. Vendar obveznost izvedbe te ocene v vseh okoliščinah ne izhaja iz besedila tega sporazuma.

Opustitve ocene učinka tako ni mogoče opredeliti kot kršitev načela sorazmernosti, kadar je zakonodajalec Unije v posebnem položaju, v katerem mu ni treba opraviti te ocene, vendar le, če ima na voljo dovolj elementov, na podlagi katerih lahko presodi sorazmernost sprejetih ukrepov.

Sodišče je v nadaljevanju sodbe ugotovilo, da je imel zakonodajalec Unije na voljo številne analize in priporočila, ki so zajemali vse teme, na katere je bilo opozorjeno v trditvah Češke republike, in da ni bilo razvidno, da bi bili grajani ukrepi ob upoštevanju navedenih analiz in priporočil – v nasprotju s tem, kar je zatrjevala ta država članica – očitno neprimerni glede na cilja zagotavljanja javne varnosti državljanov Unije in olajšanja delovanja notranjega trga s strelnim orožjem za civilno uporabo.

Zato je Sodišče razsodilo, da institucije Unije v obravnavani zadevi niso prekoračile široke diskrecijske pravice, ki jo imajo, kadar morajo opraviti take zapletene presoje in ocene, ki so politične, gospodarske ali socialne narave. Nazadnje je Sodišče še zavrnilo trditve Češke republike, s katerimi je ta država članica, natančneje, izpodbijala nekatere določbe izpodbijane direktive, za katere je menila, da so v nasprotju z načeli sorazmernosti, pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj nekaterih lastnikov oziroma imetnikov orožja, za katero bi lahko veljala strožja ureditev na podlagi izpodbijane direktive, in, nazadnje, prepovedi diskriminacije.

³ Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016 (UL 2016, L 123, str. 1).

V zvezi z zadnjenavedenim načelom je Sodišče med drugim poudarilo, da sta v okviru odstopanja, ki velja za Švico, hkrati upoštevani kultura in tradicija te države ter dejstvo, da ima ta zaradi navedene tradicije izkušnje in dokazano sposobnost spremljanja in nadziranja zadevnih oseb in orožja, zaradi česar je mogoče domnevati, da bodo cilji javne varnosti, ki jim sledi izpodbijana direktiva, kljub navedenemu odstopanju doseženi. Ker nobena država članica Evropske unije očitno ni v položaju, ki bi bil primerljiv s položajem Švice, ne gre za diskriminacijo.

OBVESTILO: Namen ničnostne tožbe je razveljavitev ali razglasitev ničnosti aktov institucij Unije, ki so v nasprotju s pravom Unije. Države članice, evropske institucije in posamezniki lahko pod nekaterimi pogoji pri Sodišču ali Splošnem sodišču vložijo ničnostno tožbo. Če je ta utemeljena, se akt razveljavi ali razglasi za ničen. Zadevna institucija mora zapolniti morebitno pravno praznino, ki nastane z razveljavitvijo ali razglasitvijo ničnosti akta.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.